

ÕIGUSUUDISED

TARK

Autor:
Aare Tark
advokaadibüroo TARK
juhtivpartner, vandeadvokaat

Koostaja advokaadibüroo TARK. Projekti juhivad vandeadvokaat Aare Tark.

Väljaandja
Äripäeva teabekeskus
Vana-Lõuna 39/1
19094 Tallinn
info: 667 0099
e-post: teabevara@aripaev.ee
www.teabevara.ee

Õigusabi
Advokaadibüroo TARK
Roosikrantsi 2
10119 Tallinn
info: 611 0900
e-post: info@tark.legal
www.tark.legal

MUUDETAKSE TULUMAKSUSOODUSTUSE NIMEKIRJA PÄASEMISE PROTSEDUURI

Käesoleva aasta 1. juulil jõustub 2. veebruaril 2019. aastal vastu võetud tulumaksuseaduse muutmise seadus, millega muudetakse tulumaksusoodustusega ühenduste nimekirja koostamise protseduuri. Tulumaksuseaduse § 11 kohaselt saavad tulumaksusoodustusi need ühingud, mis on kantud Maksu- ja Tolliameti koostatud nimekirja.

Tulumaksuseaduse kohaselt kantakse tulumaksusoodustusega ühenduste nimekirja need mittetulundusühingud, sihtasutused ja usulised ühendused, mis tegutsevad avalikes huvides ja heategevuslikult ning mis on tegutsenud vähemalt kuus kuud. Nimekirja kuulumine toob endaga kaasa soodustusi nii nimekirja kuuluvatele ühingutele kui ka isikutele, kes nimekirja kuuluvatele ühingutele annetusi teevad. Muuhulgas on nimekirjas olevatel ühingutel võimalik teatud tingimustel maksta maksuvabalt stipendiume õppe- ja teadustööks ning loome- ja sporditegevuseks, juriidilistel isikutel on võimalik teha nimekirja kantud ühingutele kingitusi ja annetusi teatud piires maksuvabalt ning füüsiline isik saab nimekirjas olevale ühingule tehtud annetused deklareerida oma tuludeklaratsioonis ja maha arvata oma maksustatavast tulust. Nimekirjas oleval ühingul on võimalik oma vara ka teisele isikule maksuvabalt üle anda, kui seda tehakse oma heategevuslike ja avalikes huvides olevate eesmärkide saavutamiseks.

Kehtiva õiguse kohaselt uuendatakse tulumaksusoodustusega ühingute nimekirja kaks korda aastas – 1. juulil ja 1. jaanuaril ning taotlused nimekirja saamiseks tuli esitada

vastavalt 1. märtsiks või 1. septembriks. See tähendab, et nimekirja saada sooviv isik võib halvemal juhul oodata nimekirja kandmist tervelt pool aastat.

Uus seadus muudab nimekirja kandmise ning nimekirja uuendamise tihedamaks. Maksu- ja Tolliamet hakkab uue seaduse kohaselt tulumaksusoodustusi saavate mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja uuendama iga kalendrikuu esimesel kuupäeval. Kaotatakse varasemalt kehtinud kohustus nimekirja pääsemist taotlevate ühingute kohta arvamust küsida asjatundjate komisjonilt. Seega saab Maksu- ja Tolliamet peale seadusemuudatuse jõustumist teha otsuse nimekirja kandmise, kandmata jätmise või sealt kustutamise kohta 30 päeva jooksul alates taotluse esitamisest.

Seadusemuudatustega saab täpsemalt tutvuda veebilehel <https://www.riigiteataja.ee/akt/120022019001>.

KARMISTATI VAHEKOHTU OTSUSE SUNDTÄITMISE LÄBIVIIMIST

1. aprillil jõustus tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus, millega ühtlustatakse Eestis tegutsevate vahekohtute otsuste tunnustamise ja täidetavaks tunnustamise nõudeid ning luuakse kohustus, mille kohaselt tuleb kõigi Eestis tegutsevate vahekohtute otsused täidetavaks tunnustada, v.a Eesti Kaubandus-Tööstuskoja arbitraažikohtu ja Notarite Koja vahekohtu menetluses tehtud otsused.

Kõige olulisema muudatusena seati Eestis tegutsevate vahekohtute üksiklahendite täidetavuse eelduste suhtes sisse kohtulik

kontroll, millega võrdsustati Eestis tegutsevate vahekohtute ja välisriigi vahekohtute otsuste täidetavuse tingimused Eestis. Kui varasema regulatsiooni järgi olid Eestis alaliselt tegutsevate vahekohtute otsused täidetavad kohtuliku kontrollita, siis seadusemuudatusega pannakse vahekohtu otsusele tugineda tahtvale isikule kohustus esitada vahekohtu otsuse tunnistamise ja täidetavaks tunnistamise avaldus Pärnu Maakohule, mille keskmisest madalam töökoormus võimaldab neid asju kiiremini menetleda.

Muudatuse eesmärkideks on saavutada olukord, kus seadusevastase ja pahatahtliku vahekohtu lahendi tegemise võimalus on minimaalne. Juhul kui selline lahend siiski tehakse, on oluline, et lahendi täitmise takistamine ei sõltuks üksnes selle kostja aktiivsest õiguskaitsevahendite kasutamisest, kelle suhtes vahekohtu lahend tehti.

Seadusemuudatuses sätestati ka erand vahekohtu otsuste täidetavuse suhtes Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja Notarite Koja vahekohtu otsuste kohta. Nimetatud vahekohtute otsused on ka edaspidi kohe pärast jõustumist sundtäidetavad ilma täiendava kohtuliku kontrollita.

Seadusemuudatustega saab täpsemalt tutvuda veebilehel <https://www.riigiteataja.ee/akt/119032019008>.

KUIDAS TEHA TÜHISE OSANIKE OTSUSE ASEMELE UUS, KEHTIV OTSUS

Riigikohus selgitas 20. märtsi otsuses nr 2-17-3069, mida peab arvestama tühise osanike otsuse asemel uue otsuse tegemisel ning kuidas osanike otsuses leitavaid tahteavaldusi tõlgendada peaks.

Viidatud lahendi asjaolude kohaselt oli hageja varem olnud kostjaks oleva äriühingu juhatuse liige. Hageja kutsuti 2016. aasta osanike otsusega juhatuse liikme kohalt tagasi. Kohus tunnistas osanike otsuse tühiseks osanike koosoleku kokku-

kutsumise korra olulise rikkumise tõttu. Sama aasta detsembris tegid kostja osanikud uue osanike otsuse, millega kinnitati varasem, tühiseks tunnistatud osanike otsus. Hageja nõudis hagiis ka uue osanike otsuse tühiseks tunnistamist põhjendusega, et tühist otsust ei saa kinnitada.

Esmalt selgitas Riigikohus lahendis osanike otsuse tühiseks tagajärgi. Äriseadustiku § 178 lg 2 järgi ei saa tühist osanike otsust kinnitada. Riigikohus selgitas, et sätte kohaselt ei saa osanike otsusega tühist osanike otsust kehtivaks muuta. Sellest hoolimata on võimalik esialgse otsuse asemel vastu võtta uus samasisuline otsus, millel on iseseisev õigusjõud, kuid millel ei ole mõju esialgsele, tühisele otsusele. Uus samasisuline otsus saab aga kehtida alles alates uue otsuse tegemisest ning ei saa kehtida tühise otsuse vastuvõtmise ajast.

Riigikohus hindas seejärel, kas otsusel, millega kinnitatakse tühine osanike otsus, on iseseisev õigusjõud. Riigikohus täpsustas esmalt, et lepingute tõlgendamisel tuleb võlaõigusseaduse kohaselt lähtuda lepingupoolte tegelikust tahtest ning kui seda pole võimalik tuvastada, tuleb lepingut tõlgendada nii nagu lepingupooltega sarnane mõistlik isik seda samadel asjaoludel mõistma pidi. Käesoleval juhul leidis Riigikohus, et osanike otsuses esitatud sisu välja selgitamiseks tuleb tõlgendada otsust nii nagu otsusest oleks aru saanud iga mõistlik osanik ehk kasutades nn objektiivset tõlgendamist.

Riigikohus selgitas, et lepingutingimuse tõlgendamisel eelistatakse tõlgendust, mille kohaselt lepingutingimus on seaduslik või kehtiv, kui seadusest ei tulene teisiti. See tähendab, et võimaluse korral peab tõlgendamisel eeldama, et tahteavalduste tegijate soov oli saavutada seaduslik tagajärg. Seega peaks välja jääma tõlgendus, mille kohaselt osanikud soovisid tühist otsust uuesti kehtima panna. Riigikohus tuvastas eelnevale tuginedes, et iga mõistlik osanik pidi vaidlusaluse otsuse tegemisel aru saama, et uue osanike otsuse eesmärgiks oli tekitada olukord, kus hageja ei olnud enam kostja juhatuse liige. Selline tõlgendus tähendab aga, et vaidlusalune osanike otsus oli objektiivselt hinnatav kui otsus, millega hageja kutsuti juhatuse liikme kohalt tagasi.

Lahendiga saab tutvuda veebiaadressil: <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid?asjaNr=2-17-3069/29>.

Nutiajastu
tööriist

www.teabevara.ee

